

ด่วนที่สุด

ที่ ดศ ๐๑๐๐.๔/๔๕

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

เรื่อง ร่างถ้อยแถลงว่าด้วยปัญญาประดิษฐ์ที่ครอบคลุมและยั่งยืนเพื่อประชาชนและโลก

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างถ้อยแถลงว่าด้วยปัญญาประดิษฐ์ที่ครอบคลุมและยั่งยืนเพื่อประชาชนและโลก
(Statement on Inclusive and Sustainable AI for People and the Planet)
พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๒. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/๓๕
ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๐๐๔/๓๒๕
ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ด้วย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขอเสนอเรื่อง ร่างถ้อยแถลงว่าด้วยปัญญาประดิษฐ์ที่ครอบคลุมและยั่งยืนเพื่อประชาชนและโลก (Statement on Inclusive and Sustainable AI for People and the Planet) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างถ้อยแถลงว่าด้วยปัญญาประดิษฐ์ที่ครอบคลุมและยั่งยืนเพื่อประชาชนและโลก เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและกระทรวงการต่างประเทศ จึงต้องเสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การประชุม Summit for Action on Artificial Intelligence (SAIA) ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส กำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ โดยที่ประชุมจะมีการพิจารณารับรองร่างถ้อยแถลงว่าด้วยปัญญาประดิษฐ์ที่ครอบคลุมและยั่งยืนเพื่อประชาชนและโลก (Statement on Inclusive and Sustainable AI for People and the Planet) ในวันอังคารที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เพื่อเป็นเอกสารผลลัพธ์ของการประชุม SAIA ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ภายในวันอังคารที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๓. สาระสำคัญ

๓.๑ ความเป็นมา

๑) นายเอมานูว์แอล มาครง (Emmanuel Macron) ประธานาธิบดีสาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้เชิญนายกรัฐมนตรีเข้าร่วมการประชุม SAIA ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยนายกรัฐมนตรีได้มีปัญชามอบหมายรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เข้าร่วมการประชุม SAIA แทน ทั้งนี้ เนื่องจากรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมติดภารกิจ จึงได้มอบหมายให้ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุม SAIA ดังกล่าว

๒) การประชุม SAIA เป็นการรวมตัวของผู้นำระดับประเทศ รัฐบาลผู้นำขององค์กรระหว่างประเทศ ภาคธุรกิจขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ทั่วโลกสามารถขับเคลื่อนประโยชน์ต่อสาธารณะในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และจะเป็นการต่อยอดกรอบการประชุมระหว่างประเทศด้าน AI

๓) ที่ประชุม SAIA จะพิจารณารับรองร่างถ้อยแถลงว่าด้วยปัญญาประดิษฐ์ที่ครอบคลุมและยั่งยืนเพื่อประชาชนและโลก (Statement on Inclusive and Sustainable AI for People and the Planet) ในวันอังคารที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส เพื่อเป็นเอกสารผลลัพธ์ของการประชุม SAIA

๔) รัฐบาลฝรั่งเศสได้กำหนดให้สถานเอกอัครราชทูตต่างประเทศ ณ กรุงปารีส ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานของคณะผู้แทนในแต่ละประเทศ และระดับของหัวหน้าคณะผู้แทนประกอบด้วย ระดับผู้นำประเทศหรือรัฐบาล และระดับรัฐมนตรี สำหรับเข้าร่วมการประชุม SAIA ดังกล่าว ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และการประชุมแบบเต็มคณะ (Plenary Session) ในวันอังคารที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เพื่อร่วมพิจารณาร่างถ้อยแถลงฯ

๓.๒ สาระสำคัญของร่างถ้อยแถลงฯ

ร่างถ้อยแถลงฯ ดังกล่าวให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล การส่งเสริมความยั่งยืน และการปกป้องสิทธิมนุษยชนผ่าน AI ที่น่าเชื่อถือ โปร่งใส และยุติธรรม นอกจากนี้ ยังเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการทำงานร่วมกันอย่างครอบคลุม สนับสนุนการวิจัย และการสร้างมาตรฐาน เพื่อพัฒนาระบบ AI ที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยได้จัดลำดับความสำคัญ และการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม เพื่อสร้างระบบ AI ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ พร้อมทั้งผลักดันความร่วมมือระดับโลกในด้านการกำกับดูแล AI อย่างยั่งยืนและครอบคลุมทุกภาคส่วน รวมถึงมีการระบุถึงกิจกรรมสำคัญด้านปัญญาประดิษฐ์ซึ่งจะรวมถึงการประชุม Global Forum on the Ethics of AI ครั้งที่ ๓ ซึ่งจัดโดยประเทศไทย และ UNESCO

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

ร่างถ้อยแถลงดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการเร่งรัดการพัฒนาและการส่งเสริมด้าน AI ทั้งในเชิงนโยบาย การดำเนินงาน รวมถึงการกำกับดูแล โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดแนวทางการพัฒนา AI ที่ยั่งยืนและมีประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนอย่างเปิดกว้าง ครอบคลุม โปร่งใส น่าเชื่อถือ ปลอดภัย มีมาตรฐานสากล และยั่งยืน ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล เร่งรัดให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ที่สำคัญในทุกภาคส่วน อีกทั้งยังสนับสนุนการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ การดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติ

ว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) รวมถึงแผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) นอกจากนี้ ยังเป็นการผลักดันบทบาทของไทยกับ UNESCO ในการเป็นเจ้าภาพร่วมจัดงาน Global Forum on the Ethics of AI ครั้งที่ ๓ ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๘ ณ กรุงเทพฯ เพื่อสนับสนุนการพัฒนา AI ในเวทีโลก

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ร่างถ้อยแถลงฯ มีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างการเปลี่ยนแปลงไปสู่ดิจิทัลในทุกมิติอย่างครอบคลุม เพื่อเร่งการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนสำหรับทุกภาคส่วน รวมถึงสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) ในการเสริมสร้างระบบนิเวศของเทคโนโลยี AI เพื่อให้เกิดการประยุกต์ใช้ในทุกภาคส่วน ซึ่งจะนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน

๖.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นสรุปได้ ดังนี้

ร่างถ้อยแถลงฯ เป็นเอกสารผลลัพธ์ที่จะมีการรับรองในการประชุม SAIA ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีสาระสำคัญเป็นการสนับสนุนการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ และการจัดเวทีการหารือเกี่ยวกับการกำกับดูแลเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่ครอบคลุม โดยมีได้มีการใช้ถ้อยคำที่มุ่งหมายให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ กรณีจึงไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กรณีจึงต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการดำเนินการต่อไป

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๖.๓ กระทรวงการต่างประเทศ มีความเห็นสรุปได้ ดังนี้

(๑) ประเด็นสาระัตถะและถ้อยคำ

ร่างถ้อยแถลงฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการใช้ AI ในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ โดยคำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนการใช้ AI อย่างโปร่งใส ท้าถึง และมีธรรมาภิบาล เพื่อผลประโยชน์ของมนุษยชาติ ซึ่งสอดคล้องกับการหารือและท่าทีของไทยกรอบสหประชาชาติ โดยเฉพาะในกรอบการประชุม Open-ended Working Group (OEWG) on security of and in the use of information and communications technologies 2021 - 2025 ซึ่งรัฐสมาชิกสหประชาชาติให้ความสำคัญกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศ และสนับสนุนการใช้ AI เชิงสันติ

/ (๒) ประเด็น...

(๒) ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

ร่างถ้อยแถลงฯ ดังกล่าวไม่มีรูปแบบหรือถ้อยคำใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณี ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น ร่างถ้อยแถลงฯ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมพิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๘.๑ ให้ความเห็นชอบร่างถ้อยแถลงว่าด้วยปัญญาประดิษฐ์ที่ครอบคลุมและยั่งยืน เพื่อประชาชนและโลก (Statement on Inclusive and Sustainable AI for People and the Planet) โดยหากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างถ้อยแถลงฯ ที่มีใช้สาระสำคัญและไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ขอให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมดำเนินการได้ โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีก

๘.๒ อนุมัติให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายร่วมรับรองร่างถ้อยแถลงว่าด้วยปัญญาประดิษฐ์ที่ครอบคลุมและยั่งยืนเพื่อประชาชนและโลก (Statement on Inclusive and Sustainable AI for People and the Planet) ในวันอังคารที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ตามข้อ ๘.๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเสริฐ จันทรรวงทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ

กองการต่างประเทศ

โทร ๐ ๒๑๔๑ ๖๘๙๙ (นางสาวณัฐลียา นาราชภูร)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๐๒๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ natthaleeya.na@mdes.go.th